

Dato: 06.11.2015

Vår ref:

Deres ref:

Oppfordring til å ta opp flyktningkrisen på menneskerettighetssøndagen 6. desember 2015

Hver dag ser og hører vi nye historier om mennesker på flukt fra krig og konflikt. Vi møter medmennesker som har gjennomgått prøvelser de fleste bare kan forestille seg.

Nå har mange av dem kommet hit til oss, og flere vil komme i tiden fremover. Dette er ikke en situasjon som går over i løpet av kort tid. Vi må som enkeltmennesker og samfunn være forberedt på å stå sammen i dugnadsarbeidet med å legge til rette for at de blir aktive og fullverdige medlemmer av lokalsamfunnene våre.

I denne situasjonen må vi som kirke gjøre det vi kan for å verne om liv og gi medmennesker beskyttelse. Hvert år setter menigheter fokus på et globalt tema i forbindelse med FNs menneskerettighetsdag 10. desember. I år vil vi oppfordre menighetene til å særskilt løfte frem flyktningkrisen på menneskerettighetssøndagen 6. desember 2015.

Vedlagt følger byggeklosser med liturgiske byggeklosser og praktiske tips som vi håper dere vil kunne ta i bruk. Spørsmål og kommentarer til dette kan rettes til rådgiver i Mellomkirkelig råd, Janne Dale Hauger, jh895@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Berit Hagen Agøy
generalsekretær, Mellomkirkelig råd

Paul Erik Wirgenes
avdelingsdirektør, avdeling for
menighetsutvikling, Kirkerådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Menneskerettighetssøndagen

6. desember 2015: «På flukt»

Hvert år setter menigheter fokus på et globalt tema i forbindelse med FNs menneskerettighetsdag 10. desember. Vi står nå overfor verdens største flyktningkatastrofe siden 2. verdenskrig. Det er en menneskerett å få beskyttelse når man må flykte. Derfor løfter vi frem denne tematikken på menneskerettighetssøndagen 6. desember 2015, 2. søndag i advent.

Salmeforslag

NOS13 25: Tenn lys! Et lys skal brenne/Tenn lys! Eit lys skal brenne

NOS13 26: Solbarn, jordbarn

NOS13 433: Da Herren kom til denne jord

NOS13 434: Det er navnet ditt jeg roper

NOS13 479/Syng håp 93: Fordi han kom og var som morgenrøden («Håpstango»)

NOS13 637/Syng håp 74: Yarabba ssalami

NOS13 671: Da jeg trengte en neste

NOS13 737: Herre, du vandrer forsoningens vei

NOS13 740/Syng håp 70: Eit lite barn voks opp til mann

Inngangsord / informasjon ved kollekt (bokmål)

«En liten familie på flukt til et fremmed land. Far, mor og en liten gutt i armene. Kanskje med båt over det farlige havet. Bort fra forfølgelse i hjemlandet. Dette var en av Jesu første erfaringer i livet da Josef tok familien med til Egypt på flukt bort fra Herodes.

Bibelen har mange fortellinger om migranter og eksil, mennesker som reiser fra sine forfedres land, på flukt eller for å få et bedre liv, arbeidsmigranter, mennesker som reiser for å forenes med familien sin. Jesus var en av dem. Disse erfaringene og fortellingene preger vår kristne tro også i dag.»¹

Verden opplever nå en av de største humanitære katastrofer etter andre verdenskrig. Millioner av mennesker er på flukt. En del av dem har nå kommet hit til Norge, og det er ventet at det vil komme flere i tiden fremover. Den økende flyktningstrømmen opptar mange, og berører også menighetene.

I denne situasjonen må vi som kirke og samfunn gjøre det vi kan for å verne om liv og gi medmennesker beskyttelse. Vi ønsker å vise vår solidaritet gjennom bønn, kollekt, diakonalt arbeid – og derfor er løfter vi fram dette temaet i gudstjenesten i dag.

(Dersom menigheten ønsker å gi kollekt til en organisasjon som driver arbeid med flyktninger internasjonalt eller i Norge, kan man si noe om hva midlene går til her).

---

¹ (Kilde: Dette vil vi! - et kirkelig visjonsdokument om innvandring og integrering, 2010)

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Inngangords / informasjon ved kollekt (nynorsk)

«Ein liten familie på flukt til eit framandt land. Far, mor og ein liten gut i armene. Kan hende med båt over det farlege havet. Bort frå forfølgjing i heimlandet. Dette var ei av Jesu første røynsler i livet då Josef tok familien med til Egypt på flukt bort frå Herodes.

Bibelen har mange forteljingar om migrantar og eksil, menneske som reiser frå landet til forfedrane sine, på flukt eller for å få eit betre liv, arbeidsmigrantar, menneske som reiser for å sameinast med familien sin. Jesus var ein av dei. Desse røynslene og forteljingane pregar den kristne trua vår òg i dag.»

Verda opplever no ein av dei største humanitære katastrofane etter andre verdskrig. Millionar av menneske er på flukt. Ein del av dei har no kome til Noreg, og det er venta at det vil koma fleire i tida framover. Den aukande flyktningstrømen opptek mange, og rører òg forsamlingane.

I denne situasjonen må vi som kyrkje og samfunn gjera det vi kan for å verna om liv og gje medmenneske vern. Vi ynskjer å visa solidariteten vår gjennom bøn, kollekt, diakonalt arbeid – og difor held vi fram dette temaet i gudstenesta i dag.

(Dersom forsamlinga ynskjer å gje kollekt til ein organisasjon som driv arbeid med flyktningar internasjonalt eller i Noreg, kan ein seia noko om kva midla går til her).

Bønneledd

Samlingsbønn (bokmål)

Gode Gud, du som gir liv til alt som lever,
vi priser deg for jordens skjønnhet,
og for alt som lar oss kjenne at du er god.
Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss lyttende ører,
takknemlige hjerter og villige hender,
så vi kan høre ditt ord, lovprise deg for din
godhet,
og i ord og gjerning vitne om dine storverk.
Nr. 2 fra Ordning for hovedgudstjeneste

Synsbekjennelse (bokmål)

Hellige Gud,
du har vist oss din gode vilje for livet.
Du har gitt oss én jord
til bolig for alle mennesker.
Vi bekjenner at vi
ved våre holdninger og handlinger
skader det liv du har skapt,
og har gjort deg imot.
Tilgi oss vår synd.
Gi oss visdom og mot
til å gjøre din vilje.
Nr. 5 fra Ordning for hovedgudstjeneste

Samlingsbøn (nynorsk)

Gode Gud, du som gjev liv til alt som lever.
Vi prisar deg for alt det vakre på vår jord,
og for alt som lèt oss kjenna at du er god.
Her for ditt andlet bed vi: Gjev oss lyttande
øyre,
takksame hjarte og villige hender,
så vi kan høyra ordet ditt, lovprisa deg for di
miskunn,
og i ord og gjerning vitna om dine storverk.
Nr. 2 frå Ordning for hovudgudsteneste

Synsvedkjenning (nynorsk)

Heilage Gud,
du har vist oss din gode vilje for livet.
Du har gjeve oss éi jord
til bustad for alle menneske.
Vi vedkjenner
at vi ved våre haldningar og handlingar
skader det livet du har skapt,
og har gjort deg imot.
Tilgjev oss vår synd.
Gjev oss visdom og mot
til å gjera din vilje.
Nr. 5 frå Ordning for hovudgudsteneste

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Forbønn (bomål)

(Kan brukes som en fullstendig forbønn, eller man kan velje ut et par av bønnene)

Bønn for krigens og terrors ofre

Herre, vi ber for alle som i dag lider under krigens og terrors ufattelige vanvidd. Vi ber for alle som bor der bomberne faller og eksplosjonene utløses, alle den moderne krigs uskyldige ofre, alle som såres, lider og dør. Hjelp hvert menneske som har det vondt. Herre, vær med oss alle!
Bønnebok for Den norske kirke, nr. 186

Bønn for flyktningekrisen

Herre, da din Sønn var et nyfødt barn, måtte Maria og Josef flykte fra hjemlandet for å berge livet til den lille. Din Sønn levde sine første år som et flyktningbarn. Som voksen tok han stadig parti for fremmede, utstøtte og forfulgte. Nå ber vi deg for alle dem som er på flukt i dag. La oss se din Sønn i hver enkelt av dem, slik at vi på dommens dag kan få høre at det vi gjorde mot en av disse, gjorde vi mot din Sønn.
Bønn fra Kirkerådet, nov 2015

Bønn for flyktninger og hjemløse

Kjære Herre, forbarm deg over alle flyktninger og hjemløse. Gjør oss takknemlige for det land du har gitt oss, og rede til å gi plass for dem som søker seg hit. Befri oss fra fordommer og nasjonalt hovmot. Når du vil berike oss ved møtet med utlendinger, hjelp oss da til å ta imot dem med et åpent sinn.
Bønnebok for Den norske kirke, nr. 184

Forbøn (nynorsk)

(Kan brukast som ein fullstendig forbøn, eller ein kan velja ut eit par av bønene)

Bøn for offera for krigen og terroren

Herre, vi ber for alle som i dag lid under krigens og terrors ufattelege vanvit. Vi ber for alle dei som bur der bombene fell og eksplosjonane øydelegg, for alle dei uskyldige offera for den moderne krigen, for alle som vert såra, lid og døyr. Hjelp kvart menneske som har det vondt. Herre, ver oss alle nær.
Bønnebok for Den norske kyrkja, nr. 186

Bøn for flykningekrisa

Herre, då din Son var eit nyfødt barn, måtte Maria og Josef flykte frå heimlandet for å berge livet til den vesle. Sonen din levde dei første åra sine som eit flyktningbarn. Som voksen tok han stadig parti for framande, utstøytte og forfølgde. No ber vi deg for alle dei som er på flukt i dag. La oss sjå din Son i kvar enkelt av dei, slik at vi på dagen til domen kan få høyra at det vi gjorde mot ein av desse, gjorde vi mot din Son.
Bøn frå Kirkerådet, nov 2015

Bøn for flyktningar og heimlause

Kjære Herre, forbarm deg over alle flyktningar og heimlause. Gjer oss takksame for det landet du har gjeve oss. Gjer oss reiuge til å gje plass for dei som søker hit. Fri oss frå fordomar og nasjonalt hovmot. Når du vil gjera oss rikare i møtet med utlendingar, hjelp oss då til å ta imot dei med eit ope sinn.
Bønnebok for Den norske kyrkja, nr. 184

Prekenmomenter

Prekentekest: Joh 16,21-24

Når en kvinne skal føde, er hun engstelig, for hennes time er kommet. Men når barnet er født, har hun glemt smertene i sin glede over at et menneske er kommet til verden. Også dere er engstelige nå. Men jeg skal se dere igjen, og hjertet deres skal glede seg, og ingen skal ta gleden fra dere. På den dagen skal dere ikke ha mer å spørre meg om. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ber for noe, skal han gi dere det i mitt navn. Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal få, så gleden deres kan være fullkommen.

Bibelteksten for andre søndag i advent er av eskatologisk art. Vi møter frykt og bekymring, men også håpet. Dette kan være et godt utgangspunkt til å preke over dagens flyktningsituasjon

- Evangelieteksten (Joh 16,21-24) er en del av Jesu avskjedstale, og han adresserer disiplenes bekymring og redsel for hva som skal skje når han selv blir borte. Usikkerhet og redsel preger også livet til de som er på flukt, og også for mange som her i landet er bekymret for det store antall asylsøkere som kommer. I denne usikkerheten kommer Jesus med ord til trøst: Sorgen skal bli til glede.
- Den eskatologiske dimensjonene i tekstene for denne dagen er tydelig: En dag skal sorg gjøres om til glede. I en verden preget av krig, lidelse og konflikt, kommer Jesus til oss med håp. Håpet er at Guds rike skal bli forløst i all sin kraft og gjøre slutt på all elendighet. Denne forløsningen vil være av hele skaperverket (Åp. 21,1)
- Jesus var selv flyktning (Matt 2,13-23). Maria og Josef må selv ha kjent på den usikkerheten og bekymringen dagens flyktninger kjenner på: Hva venter meg der vi kommer? Vil livet mitt bli bedre?
- Bibelen taler om at vi må ta imot og verne de fremmede (3. mos 19,33-34), og møte vår neste med respekt og kjærlighet (eks. Gal 3,28 og Matt 25,40). Som kirke er vi kalt til å verne om menneskets verd og bidra til å skape en rettferdig verden.

Tips til gudstjenesten/kirkekaffen

- Inviter noen fra kommunen og/eller frivillige organisasjonen til å fortelle om flyktningsituasjonen der dere bor, for eksempel som en del av et «intervju» under gudstjenesten, under kunngjøringene eller under kirkekaffen. Hvilken rolle kan lokalmenigheten spille? Hvem kan dere samarbeide med? Hvordan sørge for at alle bidrar med det de er best på?
- Ha et minutt stillhet under gudstjenesten for å minnes de som har dødd under flukt fra krig og konflikt. Bruk gjerne symboler – f.eks. ved å sette fram et stort kar med vann og be deltakere i gudstjenesten om å legge røde roser i et stort vannkaret for å minnes de som har mistet livet på Middelhavet.
- Tenn lys for å minnes håpsteget: for håpet og troen på en bedre framtid som flyktingene bærer med seg, for det frivillige engasjementet i menighetene og lokalsamfunnene, for troen på Jesus, vår livgiver og frigjører.
- Bønnevandring: Bruk elementer som f.eks. verdenskart, bilder, og historier fra flyktninger på bønnestasjonene, gjerne sammen med mulighet til å tenne et lys eller skrive en bønn.
- Finn ressurspersoner i deres lokalmiljø som kan fortelle om hvordan det er å være på flukt, og/eller som kan bidra i planlegging og gjennomføringen av gudstjenesten.
- Flerkulturell kirkekaffe: Inviter folk i lokalsamfunnet til å bidra med mat, musikk og andre kulturinnslag fra ulike land.